

СХВАЛЕНО
Вченою радою КрНУ
протокол № 2
від 20 жовтня 2020 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора КрНУ
від 13 листопада 2020 р. № 210-1

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГ І ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

1 Загальні положення

1.1 Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторинг і перегляд освітніх програм у Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського (далі – Положення) визначає порядок розроблення, затвердження, моніторинг і перегляд освітніх програм у Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського (далі Університет).

1.2 Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» [1], Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти [2], Положення про організацію освітнього процесу в КрНУ [3], Системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (внутрішньої системи забезпечення якості) в КрНУ [4], Кодексу якості КрНУ [5].

1.3 Порядок розроблення освітніх програм регламентовано Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.12.2016 № 600 (зі змінами від 21.12.2017 № 1648, Довідником ЄКТС та Європейських стандартів і рекомендацій забезпечення якості вищої освіти), наказом Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 № 1254 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» [6].

2 Порядок розроблення та затвердження освітніх програм

2.1 Освітні програми розробляються у відповідності до стандартів вищої освіти, рекомендацій МОН України [6] з урахуванням загальних рекомендацій МОН України (обсяг кредитів ЄКТС, перелік компетентностей, програмні результати, форми атестації здобувачів вищої освіти, вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти), вимог професійних стандартів (за наявності), рекомендацій стейкхолдерів, потреб ринку праці. За відсутності стандарту вищої освіти проєкт освітньої програми розробляється на основі проєкту стандарту або Національної рамки кваліфікацій і підлягає перегляду після його затвердження.

2.2 Нормативна тривалість навчання за освітніми програмами визначається в академічних роках. Для рівнів вищої освіти навчальне навантаження здобувача вищої освіти зазвичай складає 60 кредитів ЄКТС у розрахунку на один академічний рік.

2.3 Мовою викладання та оцінювання за освітніми програмами в Університеті є державна мова. Освітні програми, створені для навчання іноземних громадян та осіб без громадянства, які здобувають вищу освіту за кошти фізичних (юридичних) осіб, можуть передбачати викладання та оцінювання іноземними мовами.

У такому разі освітня програма передбачає вивчення державної мови як окремої навчальної дисципліни.

2.4 Опис освітньої програми містить:

– профіль освітньої програми (загальна інформація, фокус та мета програми, характеристика програми, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, академічна мобільність);

– перелік компонентів освітньої програми;

– структурно-логічну схему освітньої програми;

– форму атестації здобувачів вищої освіти;

– матриці відповідності програмних компетентностей та програмних результатів навчання компонентам освітньої програми.

2.5 Освітні програми Університету орієнтовані на здобувача вищої освіти, створюють умови для формування індивідуальних траєкторій навчання та спрямовані на розширення можливостей особи щодо працевлаштування і до подальшого навчання з вищим рівнем освіти.

Освітні програми повинні проектуватись у спосіб, що сприяв би розвитку певного набору компетентностей, які є корисними та потрібними для академічної, професійної та/або професійно-технічної сфери, своєчасно адаптуватися до вимог ринку праці та до професійних потреб осіб, що навчаються.

2.6 Безпосереднє керівництво освітньою програмою за рівнями вищої освіти здійснює гарант освітньої програми.

2.7 Відповідальність за відповідний професійний рівень науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників, які беруть участь у забезпеченні освітніх програм, наявність необхідних інформаційних ресурсів, спеціалізованого обладнання і приміщень, релевантність, об'єктивність і відкритість процесів оцінювання навчальних досягнень осіб, які навчаються, відповідність процедур оцінювання спеціальності рівню кваліфікації покладається на Університет.

Випускові кафедри як основний та базовий структурний підрозділ несуть повну відповідальність за освітню програму, у реалізації якої вони задіяні.

2.8 Відкриття освітніх програм:

2.8.1 Освітні програми Університету відкриваються за ліцензованими спеціальностями для забезпечення потреб держави (суспільства) у висококваліфікованих фахівцях, а громадян України – у освітніх послугах гарантованої якості, виконання замовлення ринку праці та регуляторних органів (у тому числі за прямими угодами), забезпечення професійної успішності випускників, зростання іміджу Університету у наданні освітніх послуг на міжнародному рівні (у тому числі завдяки розширенню участі у міжнародних програмах академічної мобільності).

2.8.2 Розроблення проекту освітньої програми можуть ініціювати кафедри або підрозділи Університету, а також окремі штатні науково-педагогічні працівники. Для розроблення проекту програми ініціатори формують робочу групу.

2.8.3 Відкриття освітніх програм складається з таких етапів:

- обґрунтування необхідності відкриття освітньої програми (формування пояснювальної записки);
- попереднє погодження науково-методичною (навчально-методичною, методичною) комісією (радою) факультету (інституту);
- розроблення проекту опису освітньої програми та проекту навчального плану;
- експертиза проектних матеріалів (пояснювальної записки, опису освітньої програми та проекту навчального плану): внутрішнє оцінювання на рівні факультету (інституту), зовнішня фахова експертиза і внутрішня оцінка на рівні Університету;
- затвердження проекту освітньої програми.

У внутрішньому оцінюванні на рівні Університету беруть участь навчально-методичний центр нормативно-правового забезпечення навчального процесу (для освітніх програм за рівнем доктора філософії та доктора наук – відділ аспірантури і докторантури), планово-фінансовий відділ Університету.

Надання консультативно-технічної допомоги науково-методичним комісіям факультетів (інститутів) покладається на навчально-методичний центр нормативно-правового забезпечення навчального процесу Університету,

а кафедрам і групам забезпечення спеціальності – на науково-методичні комісії факультетів (інститутів).

2.8.4 Прийняття рішення щодо відкриття та закриття будь-якої освітньої програми в Університеті здійснюється за таких умов:

- дотримання принципу прозорості;
- проведення консультацій усіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів);
- оцінювання необхідного навчально-методичного, матеріально-технічного, кадрового, інформаційного забезпечення;
- оцінка ризиків та економічної доцільності;
- рекомендації потенційних роботодавців;
- проходження зовнішньої експертизи;
- забезпечення відкритого обговорення освітньої програми (проекту освітньої програми) і результатів оцінювання та експертиз.

2.8.5 Рішення про відкриття або закриття освітньої програми ухвалює вчена рада Університету з урахуванням результатів проведеного оцінювання та експертиз.

Право прийняття рішення щодо відкриття або закриття освітньої програми не може бути делеговане структурним підрозділам.

2.8.6 Затверджуються освітні програми наказом ректора Університету.

2.9 Під час розробки освітньої програми повинні бути забезпечені збалансована структура навчального плану, повнота документального, кадрового та інформаційного забезпечення, здатність здобувачів опанувати освітні компоненти, відповідність концепції освітньої діяльності за спеціальністю на відповідному рівні.

2.10 Освітня програма є офіційним документом Університету або відокремленого структурного підрозділу. Для набуття статусу освітня програма підлягає обов'язковій процедурі обговорення, затвердження, введення у дію відповідно до наказу ректора Університету.

2.11 Основні організаційні етапи мають таку послідовність:

- підготовка проекту наказу про призначення гаранта освітньої програми;
- формування складу робочої групи для розроблення освітньої програми;
- робоча група формує пропозиції щодо мети освітньої програми, її назви, характеристики освітньої програми, узгоджує пропозиції щодо програмних компетентностей зі стейкхолдерами;
- гарант освітньої програми надає розроблений проєкт освітньої програми для обговорення випусковій кафедрі;
- випускова кафедра на основі узагальнення усіх пропозицій стейкхолдерів та особливостей фахової підготовки надає рекомендації щодо розгляду проєкту освітньої програми на вченій раді факультету (інституту). Проєкт освітньої програми оприлюднюється з метою громадського обговорення щонайменше за місяць до затвердження на офіційному сайті університету;
- випускова кафедра з урахуванням усіх пропозицій надає рекомендації щодо розгляду проєкту освітньої програми на вченій раді факультету;

– вчена рада факультету (інституту) розглядає пропозиції випускової кафедри щодо розробленого проєкту освітньої програми з урахуванням пропозицій стейкхолдерів;

– проєкт освітньої програми надається на розгляд ученої ради Університету й затверджується наказом ректора про введення у дію відповідної освітньої програми.

3 Порядок проведення моніторингу й перегляду освітніх програм

3.1 Моніторинг освітніх програм здійснюється на локальному і загальноуніверситетському рівнях.

3.1.1 Локальний моніторинг здійснюється зазвичай членами групи забезпечення програми за участі профільних кафедр із залученням представників органів студентського самоврядування, представників роботодавців і здобувачів вищої освіти. Відповідальність за організацію і проведення локального моніторингу освітньої програми покладається на її гаранта. Результати локального моніторингу не менш як один раз на рік обговорюються на науково-методичній (навчально-методичній, методичній) комісії (раді) і на вченій раді факультету (інституту). Звіти з локального моніторингу узагальнюються й подаються до навчально-методичного центру нормативно-правового забезпечення навчального процесу

3.1.2 Організація і здійснення загальноуніверситетського моніторингу, метою якого є узагальнення та поширення кращих практик у межах Університету, своєчасне виявлення негативних тенденцій, допомога у формуванні відомостей самооцінювання для акредитації програм і формування фактологічної бази для інституційної акредитації, покладається на навчально-методичний центр нормативно-правового забезпечення навчального процесу Університету, який готує аналітичні матеріали для науково-методичної ради і вченої ради Університету за звітами щодо локального моніторингу.

3.1.3 Необхідною складовою локального та загальноуніверситетського моніторингу є опитування здобувачів вищої освіти, випускників, фахівців підприємств, установ та організацій відповідного напрямку, професіоналів – практиків, експертів галузі та представників академічної спільноти, а також потенційних роботодавців щодо якості освітньої програми, її компонентів, та їх реалізації науково-педагогічними працівниками.

3.2 Внесення змін до освітніх програм і прийняття рішення щодо їх припинення здійснюються з дотриманням таких самих умов і у такому самому порядку, що і затвердження.

3.3 Освітню програму за потреби переглядають і оновлюють з метою підвищення якості надання освітніх послуг. Основні організаційні етапи мають таку послідовність:

– гарант освітньої програми, науково-педагогічний працівник, який задіяний у реалізації програми, надає пропозиції до робочої групи з урахуванням пропозицій стейкхолдерів;

– робоча група розглядає пропозиції та надає узагальнені результати групі забезпечення, яка в свою чергу надає пропозиції щодо оновлення освітніх програм та надає пропозиції випусковій кафедрі;

– під час складання проєкту освітньої програми слід уважно вивчати документи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, де визначені критерії оцінювання програми і вимоги до її використання;

– випускова кафедра надає пропозиції що до оновлення освітньої програми та її затвердження на вченій раді інституту (факультету);

– проєкт оновленої освітньої програми оприлюднюється для громадського обговорення що найменш за місяць до затвердження на офіційному сайті Університету;

– проєкт оновленої освітньої програми надається на розгляд ученої ради Університету й затверджується наказом ректора.

3.4 Призначення та / або перепризначення Гаранта освітньої програми повинно супроводжуватися наказом по університету та мати відповідне відображення у ЄДЕБО (відповідальний: завідувач кафедри що готує проєкт наказу, НМЦ НПЗНП, проректор з НППР. Термін виконання до 01.06 поточного року).

3.5 Навчальний план на наступний навчальний рік формується виключно після затвердження освітньої програми та затверджується до кінця поточного навчального року, повинен відповідати як назві так і змісту освітній програмі (відповідальний: завідувач кафедри, гарант освітньої програми, навчальний відділ, проректор з НППР. Термін виконання до 01.07 поточного року).

3.6 Внесення інформації до ЄДЕБО щодо назви освітньої програми, гаранта та групи забезпечення повинно відповідати діючим стандартам, вимогам Ліцензійних умов, та не містити розбіжностей у фактичних назвах та змістових складових освітньої програми та навчальних планах (відповідальний: завідувач кафедри, гарант освітньої програми, відповідальний в університеті за ЄДЕБО, НМЦ НПЗНП, проректор з НППР. Термін виконання до 01.07 поточного року).

3.7 Для аналізу якісних показників освітньої програми важливою є інформація, що отримує Гарант на підставі доповненого стандарту вищої освіти від МОН України, опитування та звернення стейкхолдерів щодо їх бачення реалізації освітньої програми, здобутих результатів, пропозицій до поліпшення якості освіти тощо. Аналіз масиву інформації, що накопичує Гарант / випускова кафедра (результати екзаменаційних сесій, самостійної роботи здобувачів, атестації, відгуків, результатів сприяння працевлаштуванню, кар'єрного росту випускників, впровадження нових технологій в галузі, використання результатів нових досліджень в освітньому процесі тощо) повинні бути основою для доопрацювання, удосконалення

освітньої програми. Для акредитації освітньої програми подання / врахування результатів опитування стейкхолдерів є обов'язковою умовою та позитивним чинником в оцінюванні освітньої програми.

3.8 Перегляд та/або оновлення за необхідністю освітніх програм проектними групами відбувається з урахуванням періоду акредитації освітньої програми, вимог державних стандартів освіти, професійних стандартів, висновків і пропозицій роботодавців під час оцінювання актуальності освітньої програми, її цілей, програмних результатів, компетентностей, а також з урахуванням Концепції розвитку Університету щорічно.

3.9 Відповідальним за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітню програму на сайті Університету і в ЄДЕБО є гарант, завідувач кафедри і відповідальна уповноважена особа з роботи у ЄДЕБО.

Перелік посилань

1. [Закон України «Про вищу освіту», Відомості Верховної Ради \(ВВР\), 2014, № 37-38, ст.2004.](#)
2. [Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347.](#)
3. http://www.kdu.edu.ua/uch_otd/polozhennya_osvitnii_proces.rar
4. http://www.kdu.edu.ua/Documents/sistema_zabespechennya_yakosty.pdf
5. http://www.kdu.edu.ua/Documents/Kodeks_jakosty_KrNU.pdf
6. [Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2017 № 600 \(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 №1648\) Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти.](#)